PREDIKČNÍ VALIDITA ZÁVĚREČNÝCH ZKOUŠEK NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Irena Bartáková

Klíčová slova: predikční validita, průměr známek, přijímací testy, prediktor, akademický úspěch

Cílem příspěvku je prezentovat vybrané výzkumy predikční validity testů, a to zejména zkoušek zakončujících středoškolské vzdělání. Pro tento přehled byly využity zdroje jak zahraniční, tak domácí. Nejpočetnější jsou studie pocházející z USA, kde je predikční validita testů detailně analyzována již od šedesátých let 20.století. Ač je pozornost zaměřena na závěrečné zkoušky na středních školách, vzhledem k menšímu počtu takovýchto studií byly do příspěvku začleněny i přehledy výzkumů zjišťujících predikční validitu přijímacích testů na vysoké školy a známek ze středních škol.

Predikční validitou chápeme schopnost testu předpovídat budoucí úspěch a je jednou z jeho důležitých vlastností (Kolářová, R., Chvál, M., Zvára, K., Žák, V., Gřondilová, M. & Kekule, T., 2004). Pro její výpočet se používá regresní a korelační analýza. Mezi nejužívanější prediktory patří právě přijímací testy a hodnocení ze středních škol, přičemž porovnávání jejich vlivu je jedním z nejčastěji diskutovaných témat. Ač existuje několik definic pro akademický úspěch, jako jeho kritéria se většinou uvádějí studijní průměr během prvního ročníku studia, postup do druhého ročníku a úspěšné dokončení studia.

Pro tento příspěvek jsem vyhledávala studie zabývající se predikční validitou závěrečných zkoušek, zároveň jsem ale zahrnula i práce zaměřené na zjišťování predikční validity středoškolských známek a přijímacích testů na vysoké školy. Nejvíce výsledků (600) v databázích UK a Web of Science vynesla klíčová slova predictive validity of final exams, z nich relevantních pro mou práci bylo přibližně 30. Při následném výběru prací jsem za mezní určila rok 1995, neboť přehledová studie od Burton a Ramist zahrnuje práce končící právě v tomto roce. Tento příspěvek tedy nakonec vychází z 33 studií.

Ve výzkumech zaměřených na zjišťování predikční validity bylo nejlepších výsledků dosaženo při zohlednění přijímacích testů na vysoké školy společně se známkami ze střední školy. Z americké studie od Burton a Ramist (2001) vyplývá, že korelace samotných středoškolských známek a průměru známek během vysokoškolského studia dosahovala průměrné hodnoty 0,42, zatímco společně s přijímacím testem nabývala průměrné hodnoty 0,52. K obdobným výsledkům docházejí nejen další zahraniční, ale i české studie.

Bibliografie

Burton, N. & Ramist, L. (2001) *Predicting Success in College: SAT Studies of Classes Graduating Since 1980.* New York: College Board

Geiser, S., & Santelices M.V. (2007). *Validity of high- school grades in predicting student success beyond the freshman year*. Berkeley: Berkeley University

Kolářová, R., Chvál, M., Zvára, K., Žák, V., Gřondilová, M. & Kekule, T. (2004) *Stanovování predikční validity didaktických testů používaných při přijímacích zkouškách na UK.* Praha: PedF UK. Nepublikovaná výzkumná zpráva k projektu Zavádění nových metod do učitelského vzdělávání na Univerzitě Karlově

Kobrin, Jennifer L., & Michel, Richelle S. (2006). *The SAT as a predictor of different levels of college performance.* New York: College Board

Rubešová J., (2009). Souvisí úspěšnost studia na vysoké škole se středoškolským prospěchem? *Pedagogická orientace*, 3, 89-103.